

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoP/32/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115201631
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Sidónia Sládečková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4115201631.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a členiek senátu JUDr. Eriky Madarászovej a JUDr. Lenky Halmešovej, vo veci prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení J. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. nad U., X. XXXX/X, zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Zuzana Čížová, s.r.o., so sídlom Bánovce nad Bebravou, J. Jesenského 69, za účasti ústavu zdravotníckej starostlivosti - Psychiatrická nemocnica Veľké Zálužie, o odvolaní J. U. proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č.k. 13Pu/1/2015-161 zo dňa 25. januára 2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Napadnutým uznesením súd prvej inštancie vyslovil, že k prevzatiu J. U., nar. XX.XX.XXXX do ústavu zdravotníckej starostlivosti R. nemocnice T. M. dňa 28.01.2015 došlo zo zákonných dôvodov a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 253 ods. 1, § 260 ods. 1, § 261, § 262 ods. 1,2,3 Civilného mimosporového poriadku (ďalej CMP), ust. , § 6 ods. 9 písm. d/ , § 9 ods. 4 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a § 52 CMP.

1.2 Súd bez návrhu začal konanie o prípustnosti prevzatia J. U., nar. XX.XX.XXXX do R. nemocnica T. M. nakoľko k jeho prevzatiu došlo dňa 27. 01. 2015 s jeho súhlasom k liečbe, avšak nasledujúci deň 28. 01. 2015 svoj súhlas odvolal a odmietal liečbu, preto dňa 28.01.2015 doručila súdu Psychiatrická nemocnica T. hlásenie o prijatí pacienta do ich zdravotníckeho zariadenia od 28.01.2015 bez jeho súhlasu.

1.3 Okresný súd Nitra uznesením č.k. 13Pu/1/2015 - 9 zo dňa 30.01.2015 (v poradí prvým) vyslovil, že k prevzatiu J. U. do ústavu zdravotníckej starostlivosti došlo zo zákonných dôvodov. Dňa 16.02.2015 J. U. prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podal odvolanie voči tomuto uzneseniu a Krajský súd v Nitre uznesením č.k. 7CoP/2015-29 zo dňa 20.03.2015 uznesenie Okresného súdu Nitra č.k. 13Pu/1/2015 - 9 zo dňa 30.01.2015 zrušil vec vrátil na ďalšie konanie.

1.4 Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením č.k. 13Pu/1/2015-161 zo dňa 25.01.2018 (v poradí druhým) tak, že vyslovil, že k prevzatiu J. U. do Psychiatrickej nemocnice T. M. dňa 28.01.2015 došlo zo zákonných dôvodov. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že po prijatí oznámenia Psychiatrickej liečebne Veľké Zálužie, že od 28.01.2015 po tom, čo J. U. do 24 hodín od prijatia do ústavu dňa 27.01.2015 s jeho súhlasom, tento súhlas odvolal , súd uznesením č.k. 13 pu/1/2015-3 zo dňa 29.01.2015 začal bez návrhu konanie o vyslovenie prípustnosti prevzatia a držania v ústave zdravotnej starostlivosti . Vo veci následne vykonal dokazovanie a to vypočutím na pojednávaní pred súdom prvej inštancie J. U., zástupcu Psychiatrickej nemocnice T. M. primára III. odd. MUDr. F. E. , J.. X. J., (prijímacej lekárky), J.. X. T.(ošetrujúcej lekárky počas hospitalizácie pacienta) , J.. G. X.,(ambulantného psychiatra J. U.), J.. H. S. (psychiatra) , S. U. (bývalá manželka), M. J.(sestra J. U.), oboznámením sa so zdravotnou dokumentáciou J. U., lekárskou správou J.. U.

zo dňa 22.01.2015, správou zo Psychiatrickej nemocnice v W. zo dňa 19.01.2015, pripojenými spismi Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp.zn. 5C/85/2015, 6C/87/2015, 4P/3/2015 a dospel k záveru, že vzhľadom na aktuálny zdravotný stav J. U. , bola jeho ústavná psychiatrická liečba nevyhnutná. Bez ďalšej hospitalizácie a adekvátnej liečby hrozilo, že vzhľadom na duševnú poruchu by mohol ohrozovať hlavne seba alebo svoje okolie (obavy o svoj život ako aj svojej rodiny, vlastné prenasledovanie) počas liečby potvrdil svoje agresívne správanie(vyhrážanie sa manželke). Rovnako je zrejmé, že ak by k liečbe nedošlo, jeho zdravotný stav sa mohol zhoršovať. Človek s psychotickou poruchou si často neuvedomuje v plnej miere svoj stav, čo je aj prípad J. U., ktorý mal voči nemu nekritický postoj, stratil kontakt s realitou (jeho správanie pred hospitalizáciou je toho dôkazom) a jeho hospitalizácia bola spôsobom ochrany pred jeho vlastným správaním voči sebe ale aj blízkym osobám (manželka, deti, svokra).

1.5 Súd prvej inštancie poukázal na výpoveď zástupcu zdravotníckeho zariadenia primára MUDr. F. E. ,ktorý uviedol, že dňa 27.01.2015 o 18:55 bol pán J. U. rýchlou lekárskou službou privezený do ich zariadenia, prijímacou lekárkou bola J.. J.. O prijatí pána U. sa dozvedel resp. mal informáciu od psychiatra J.. S. z U. nad U., ktorý ho telefonicky kontaktoval s tým, že sa informoval či majú voľné miesto, nakoľko má pacienta s ťažkým stavom a je podozrenie na psychózu. J.. J. prijala dňa 27.01.2015 J. U. s podozrením na duševnú chorobu , ktorý pri prijímaní udelil súhlas s liečbou a svojim podpisom potvrdil túto skutočnosť. Dňa 28.01.2015 vyjadril svoj nesúhlas v pokračovaní v liečbe, komunikoval s ním osobne a vysvetlil mu situáciu, že pri podozrení na duševnú poruchu je potrebné absolvovať vyšetrenia potvrdzujúce alebo vyvracajúce ochorenie. Do 24 hodín od prijatia je potrebné v ich zariadení vykonať ďalšie psychiatrické vyšetrenia, okrem prijímacieho vyšetrenia, ktoré sa realizuje pri prijímaní pacienta. Tieto ďalšie vyšetrenia realizovala MUDr. T., ktorá bola ošetrojúcou lekárkou J. U. a konštatovala nutnosť potreby ďalšieho liečenia aj proti vôli pacienta. J.. J. z prijímacieho vyšetrenia zistila u J. U. duševnú chorobu -psychózu a následne J.. T. túto chorobu potvrdila s tým, že bola zistená akútna polyformná psychotická porucha a bola navrhnutá ďalšia liečba. Ďalej uviedol, že pri osobnom vyšetrení dňa 28.01.2015 u pacienta pozoroval, že má pozornosť rozptýlenú, bol zmätený, zistil paranoidné bludy v jeho myslení, obával sa o svoj život, zdravie, čo vyplývalo z rozhovoru s pacientom. Vyšetrenie prebiehalo v čase, keď ho pacient informoval, že nesúhlasí s hospitalizáciou a z tohto vyšetrenia usúdil, že je ohrozený život a zdravie pacienta, ktorý trpel paranoidnými bludmi. Čo sa týka duševnej poruchy teda psychózy všeobecne sa nedá uviesť aké časové obdobie trvá rozvoj tohto ochorenia, môže to byť niekoľko dní, týždňov ale aj niekoľko rokov, kým sa táto porucha prejaví. Čo sa týka potreby hospitalizácie pacienta aj napriek jeho nesúhlasu, pri tejto diagnóze je možnosť ohrozovania seba, svojho zdravia ako aj okolia a je potrebná ďalšia liečba. J.. J. mala pri prijatí pacienta k dispozícii od rýchlej lekárskej služby policajné záznamy ako aj list pacienta, kde sám vyjadroval obavu o svoj život a zdravie. Klinický stav pacienta bol taký, že bola reálna obava, že môže ohroziť svoj život a zdravie, pretože pri psychóze je úplne narušená rozpoznávanie a ovládacia schopnosť pacienta. Liečba J. U. pokračovala v zdravotníckom zariadení do 14.04.2015, kedy bol prepustený do ambulantnej psychiatrickej liečby.

1.6 Súd prvej inštancie na pojednávaní vypočul i pacienta J. U. ktorý uviedol, že dňa 22.01.2015 bol rýchlou lekárskou službou za asistencie polície privezený do Psychiatrickej nemocnice W. s tým, že na základe odporúčania Dr. S. sa má podrobiť psychiatrickému vyšetreniu, dokonca že má byť hospitalizovaný na psychiatrii. Absolvoval vyšetrenie u J.. U., v jej ambulancii, ktorá konštatovala, že je zdravý a nie je potrebná hospitalizácia ani iné liečenie. Opätovne bol dňa 27.01.2015 zadržaný políciou a to na základe trestných oznámení, ktoré podala jeho manželka, absolvoval 4 výsluchy na polícii a zároveň mu bolo oznámené, že na základe odporúčania lekárov psychiatrov J.. S. a J.. X., ktorých predtým nikdy nevidel a nebol ich pacientom ani žiadneho iného psychiatra, má byť hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici vo T. M.. Za asistencie polície navštívili ambulanciu J.. X., ktorého sa chcel spýtať na dôvod nutnosti jeho hospitalizácie, tento mu to nevysvetlil, uviedol však, že rozhodnutie týkajúce sa jeho hospitalizácie nikdy nezmení. Následne absolvoval opätovné výsluchy na polícii, nebolo vznesené voči jeho osobe žiadne obvinenia a okolo 19:00 hod. bol rýchlou lekárskou službou dovezený do T. M., kde ho prijímala Dr. J.. Súhlasil s liečbou s tým, že sa s lekárkou dohodol, že v priebehu 24 hodín absolvuje vyšetrenia za účelom preverenia jeho zdravotného stavu. Lekárka urobila len bežné vyšetrenia, dostal injekciu , ale v noci dobre nespal. Keďže sa ráno nič nedialo dožadoval sa prepustenia, chcel podpísať reverz. Hovoril s J.. E. , ktorý mu oznámil, že je u neho nutná niekoľko týždňová hospitalizácia, avšak podľa jeho názoru, tento záver opieral lekár o list, ktorý písal v 01/2015 svojej manželke a v ktorom uvádzal, že sa cíti byť ohrozovaný on aj jeho rodina na živote jeho bývalým spoločníkom. Vzhľadom k tomu, že celý predchádzajúci deň strávil na polícii, bol unavený, v noci riadne nespal, možno pôsobil zmätene a dezorientovane, ale bola to len únava. Opätovne trval na tom,

že sa cíti v poriadku, zdravý, že má problémy so spoločníkom rovnako aj s manželkou s ktorou sú v rozvodovom konaní a ktorá na neho podala trestné oznámenia. Dňa 14.04.2015 bol prepustený z nemocnice vo T. M. s odporúčaním hlásenia sa v ambulancii Dr. X. v U. nad U.. Ambulanciu navštevuje pravidelne raz do mesiaca, užíva lieky, ale robí to len preto, aby opäť neskončil na psychiatrii. Nemyslí si, že bol dôvod na jeho umiestnenie vo T. M. a ani v súčasnosti liečbu nepotrebuje.

1.7 V konaní bola vypočutá J.. S. U., bývalá manželka J. U., ktorá na pojednávaní uviedla, že ich manželstvo bolo rozvedené 30.07.2015. Od 12/2013 s bývalým manželom nežila v spoločnej domácnosti. Odsťahovala sa spolu s deťmi k matke do bytu, ktorý sa nachádza v rovnakom bytovom dome ako bývali s manželom. Počas celého roka 2014 bola s manželom v kontakte len takou formou, že manžel denne viackrát niekedy dvadsaťkrát chodil klopať na dvere jej matke, komunikovali cez dvere. Manžel bol extrémne žiarlivý, upodozrieval ju jednak z nevery, následne jej začal tvrdiť, že je odpočúvaný, sledovaný, dokonca tvrdil, že je v ich byte namontované odpočúvacie zariadenie. Dokonca začal kontaktovať aj susedov aj im vyjadroval podozrenie o jeho odpočúvaní. Správanie manžela sa zmenilo v januári 2015 keď začal byť agresívny a jeho podozrievanie sa zmenilo na tvrdenie, že ho chcú zabiť, nie len jeho ale aj ju a deti. Obával sa o ich životy, chcel ich ochraňovať, napísal aj list kde túto obavu uviedol. S dcérou chodila k psychiatrické, kde hovorila aj o problémoch, ktoré majú s manželom a tá jej odporučila, že by mal manžel absolvovať psychiatrické vyšetrenie, ktoré však odmietol. Následne na odporúčanie detskej psychiatricky sa v januári 2015 skontaktovala s J.. X., ktorého inak ako lekára nepozná. Uviedla mu aké má manžel problémy a manžela žiadala, aby ho navštívil, čo odmietol. Dňa 11.01.2015 ich nadránom kontaktovala polícia a zisťovala či, sú v poriadku, nakoľko mali informáciu od manžela, že im majú ublížiť, niekto ich má zabiť. 13.01.2015 jej uviedla suseda, že jej manžel telefonoval a pýtal sa, či sú v poriadku, pretože im mali ublížiť. Následne prišla polícia, ktorá bola kontaktovaná políciou z Maďarska. Manžel sám podal trestné oznámenie z dôvodu, že má byť odpočúvaný. Dňa 15.01.2015 chcel navštíviť manžel v škole dcéru, mala však obavu vzhľadom k tomu ako sa správal, aby ju nevzal preč, preto za pomoci riaditeľky školy stretnutie zmarila a dieťa nechodilo týždeň do školy. Aj ju manžel žiadal, aby sa zbalila s deťmi a odišli, nakoľko je ohrozený ich život. 26.01.2015 sa jej telefonicky vyhrážal, že ju trať do hlavy, vtedy na neho podala trestné oznámenie, ktoré vzala späť z dôvodu, že podľa nej sa potreboval liečiť, ak by bol vzatý do väzby, to by situáciu nevyriešilo a brala ohľad aj na deti. Neprestávala sa však obávať o svoj život ani o život detí ani potom ako bol hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici T. M., pretože dostávala od neho sms správy následne aj list, kde sa jej vyhrážal.

1.8 Súd prvej inštancie zistil, že J. U. bol dňa 27.01.2015 prijatý do Psychiatrickej nemocnici T. M. s podozrením na psychickú poruchu - paranoidnú psychózu. Pri prijatí udelil súhlas s liečbou. Dňa 28.01.2015 vyjadril svoj nesúhlas v pokračovaní v liečbe. Liečba J. U. trvala do XX.XX.XXXX, kedy bol prepustený do ambulantnej psychiatrickej starostlivosti J.. X.. Po psychiatrickom vyšetrení pri prijatí dňa 27.01.2015, ktoré realizovala J.. J., nasledujúci deň 28.01.2015 bol vyšetrený ošetrojúcou lekárkou J.. T. a následne aj primárom J.. E. o 11.00 hod. Z priloženej zdravotnej dokumentácie vyplýva, že mu po realizácii prvotných vyšetrení bola diagnostikovaná akútne paranoidná psychotická porucha a vzhľadom na aktuálny klinický obraz psychotickéj poruchy bola nutná hospitalizácia (psychotický stav, odklon od reality, zúžený kontakt s realitou). Lekár konštatoval hrozbu z premeškania, vysoké riziko auto či heteroagresívneho patologického správania sa pacienta, ktorý disimuloval, nemal nadhľad k svojmu ochoreniu, popieral ohrozenia seba a svoje rodiny útokmi iných osôb. Hospitalizácii J. U. predchádzala osobná konzultácia (nejednalo sa o typické psychiatrické vyšetrenie) u J.. X. dňa XX.XX.XXXX, ktorý pred konzultáciou prijal dnes už bývalú manželku J. U., ktorá mu popísala správanie sa manžela vo vzťahu k nej a ich rodinným príslušníkov a zmenami v správaní manžela. Prípado konzultoval s J.. S., ktorý bol oslovený políciou aby sa vyjadril k písomnostiam, ktoré mu boli predložené políciou. Jednalo sa o záznamy z výpovedí jeho bývalej manželky na políciu a iných príbuzných z ktorých vyplýval záver, že s veľkou pravdepodobnosťou J. U. trpí závažnou psychiatrickou poruchou a to paranoidnou psychózou. Vyšetrenie uzatvoril s tým, že ako ambulantný psychiater nedokáže prípad uzavrieť, potvrdiť alebo vyvrátiť podozrenie na tak závažnú psychickú poruchu. Pri podozrení na takúto závažnú poruchu je potrebné vyšetrenie v psychiatrickej nemocnici a preto vystavil dňa 27.01.2015 doklad potrebný k prijatiu v nemocničnom zariadení. J.. X. mal k dispozícii aj vyjadrenie - nález J.. U. zo dňa 22.01.2015, ktorá konštatovala, že u J. U. nie sú známky akútnej psychickej poruchy, s jej závermi sa však nestotožnil.

1.9 Z predložených listinných dôkazov súd zistil, že v priebehu mesiaca 01/2015 opakovane bývala manželka i syn J. U. podali na Obvodné oddelenie PZ v Bánovciach nad Bebravou oznámenia o priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, obsahom ktorých bolo neprimerané správanie sa manžela a otca voči nim. Okrem iného v podaniach popisovali jeho neštandardné správanie sa: opakovane chodí vybuchovať na dvere, vulgárne im nadáva, začal na ich adresu posilať hliadky polície s tým,

že sú v nebezpečenstve, že mu zabili deti, že v byte manželky sa strieľa; dňa 12.01.2015 asi o 01. hod. prišli k nim policajti, ktorí uviedli, že sa na ich adrese má diať nejaká protiprávna činnosť, obom deťom niekoľkokrát denne telefonuje, aby si zbalili veci a odišli s ním mimo republiky lebo sú v nebezpečenstve, celé noci sa vozí v aute z obavy, že je v ohrození života a že ho stále niekto sleduje; dňa 17.01.2015 prišiel k dverám bytu, vyzeral unavene, pýtal si od manželky pero a papier na ktorý napísal spomalene "poď so mnou preč, dávajte si pozor, či teraz sadnem do auta, pozerajte sa z okna, ak nie volaj políciu, prídem vás zobrať a poďme prosím preč, chcú ma zabiť, nikomu neotváraj, aby sa vám niečo nestalo, mladého chcú ráno zavrieť aj jeho, musíme ísť preč, poďte so mnou, ber to prosím vážne". 1.10 Z pripojeného spisu Okresného súdu Bánovce nad Bebravou súd zistil, že dňa 19. 01. 2015 podala manželka návrh na rozvod, o ktorom súd rozhodol rozsudkom č. k. 4P/3/2015-155 zo dňa 17.06.2015 tak, že rozviedol manželstvo J.. S. U. a J. U., maloletú X. U., nar. XX.XX.XXXX zveril do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na výživu maloletej sumou 110 eur mesačne, zároveň bol upravený styk otca s maloletou.

1.11 Vzhľadom na vykonané dokazovanie mal súd prvej inštancie za preukázané, že v danom prípade sú splnené všetky zákonné podmienky uvedené v § 6 ods. 9 písm. d/ zákona č. 576/2004 Z.z., za ktorých môže byť pacient do ústavu zdravotníckej starostlivosti prevzatý bez jeho súhlasu resp. jeho súhlas s hospitalizáciou nebol potrebný. U J. U. boli v čase prijatia do Psychiatrickej nemocnice T. M. prítomné viaceré symptómy (rozptýlená pozornosť, nervozita, paranoidné bludy v jeho myslení, obava o svoj život, zdravie) odôvodňujúce podozrenie z akútneho psychotického ochorenia, ktoré je dôvodom na nedobrovoľnú hospitalizáciu. Klinický stav J. U. bol taký, že bola reálna obava, že môže ohroziť svoj život a zdravie (pri psychóze je úplne narušená rozpoznávanie a ovládacia schopnosť pacienta). Potrebu pokračovania hospitalizácie po prijatí J. U. do zdravotníckeho zariadenia s jeho súhlasom a následnom odvolaní súhlasu a odmietnutí pokračovať v dobrovoľnej liečbe v psychiatrickej nemocnici, potvrdili vo svojich výpovediach traja odborní lekári tohto zariadenia (J.. J. už pred prijatím z prijímacieho vyšetrenia zistila duševnú chorobu psychózu následne J.. T. túto chorobu potvrdila s tým, že pri jej vyšetrení bola zistená akútna polyformná psychotická porucha, ktorú potvrdil primár J.. E.). Súd zdôrazňuje, že lekári psychiatrickej nemocnice mali k dispozícii pri prijímaní pacienta aj záznamy o trestných oznámeniach manželky i J. U., ktoré poukazujú na jeho neštandardné správanie pred jeho hospitalizáciou. Psychotickú poruchu, akútny a vážny stav už konštatoval MUDr. S. na základe listinných podkladov, ktoré mal k dispozícii, bez osobného vyšetrenia (pravdepodobnosť blížiac sa istote). V období od 12/2014 do 01/2015 sa jeho stav zhoršoval, čo potvrdzujú policajné záznamy o podaniach J. U. ako aj jeho príbuzných (vypočuté boli aj deti nielen manželka). Na zistených skutočnostiach nemení nič skutočnosť, že J.. U. vo Fakultnej nemocnici W. tri dni pred hospitalizáciou na základe jej odborného vyšetrenia J. U. dospela k záveru, že prevzatie do ústavnej starostlivosti dňa 22.01.2015 nie je nutné (nie je zrejmé, či lekárka mala k dispozícii aj policajné záznamy a písomné vyjadrenia samotného pacienta), ani skutočnosť, že nikdy predtým nebol psychiatricky liečený, rovnako skutočnosť, že svedkyňa M. J. si zmeny v správaní svojho brata nevšimla (podľa vyjadrení lekárov disimuloval). Pre rozhodnutie súdu o potrebe psychiatrickej liečby človeka aj bez jeho súhlasu je podstatný klinický stav v čase, keď liečbu odmieta a lekár konštatuje nutnosť liečby v záujme ochrany zdravia, niekedy aj života človeka.

1.12 Súd prvej inštancie konštatoval, že k obmedzeniu na slobode J. U. nedošlo v rozpore s jeho základnými právami garantovanými ústavou a ostatnými zákonmi Slovenskej republiky. Inštitút nedobrovoľného prevzatia a držania osôb v ústavoch zdravotnej starostlivosti slúži na ochranu osôb pred možnosťou ublíženia samému sebe ako aj možnými útokmi proti iným osobám. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že bolo preukázané že vzhľadom na duševnú poruchu J. U. ohrozoval hlavne seba (obavy o svoj život ako aj svojej rodiny, vlastné prenasledovanie) alebo svoje okolie (sám počas liečby potvrdil svoje agresívne správanie a vyhrážanie sa manželke). Rovnako je zrejmé, že ak by k liečbe nedošlo, jeho zdravotný stav sa mohol zhoršovať. Človek s psychotickou poruchou si často neuvedomuje v plnej miere svoj stav, čo je aj prípad J. U., ktorý mal voči nemu nekritický postoj, stratil kontakt s realitou (jeho správanie pred hospitalizáciou je toho dôkazom) a jeho hospitalizácia bola spôsobom ochrany pred jeho vlastným správaním sa. Súd preto vyslovil, že k prevzatíu do zdravotníckeho zariadenia J. U. po odvolaní jeho informovaného súhlasu dňa 28.01.2015 došlo zo zákonných dôvodov. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie J. U., ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že vysloví, že prevzatie J. U., nar. XX.XX.XXXX do ústavu zdravotníckej starostlivosti Psychiatrickej nemocnice T. M. dňa XX.XX.XXX nebolo prípustné a J. U. prizná náhradu trov konania v rozsahu 100%, vrátane trov odvolacieho konania. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým

zisteniam, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a že súd nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 365 ods. 1 písm. f/ , h/ CSP a § 62 ods. 1 CMP). V dôvodoch odvolania uviedol, že súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním dospel k nesprávnej závere, že boli splnené podmienky uvedené v § 6 ods. 9 písm. d/ zák. č. 576/2004 Z.z.. Poukázal na to, že k jeho hospitalizácii došlo na základe informácie MUDr. S. z U. nad U., ktorý ako vyplynulo z vykonaného dokazovania ho pred jeho hospitalizáciou vôbec nevyšetřil. V konaní nebolo predovšetkým preukázané, že by v dôsledku duševnej choroby alebo s príznakmi duševnej poruchy skutočne ohrozoval seba alebo svoje okolie alebo že by hrozilo vážne zhoršenie jeho zdravotného stavu. Nebolo preukázané, že by sa pokúsil ublížiť sebe, svojmu okoliu alebo iným osobám ako počas hospitalizácie ani predtým. Naopak z vykonaného dokazovania vyplynulo, že neohrozoval seba a ani svoje okolie. Súd prvej inštancie neprihliadol na konštantnú judikatúru, z ktorej vyplýva, že súd musí zistiť, či naozaj ohrozil seba alebo svoje okolie spôsobom, ktorý je dostatočne závažný na to, aby sa obmedzila jeho osobná sloboda. Tieto podmienky však z vykonaného dokazovania vôbec nevyplývali a súd prvej inštancie rozhodoval iba na základe tvrdení lekárov, bez zohľadnenia ostatných skutočností zistených vykonaným dokazovaním. Súd prvej inštancie žiadnym spôsobom neprihliadol na skutočnosť, že MUDr. U. na základe odborného vyšetřenia J. U. dospela k závere, že prevzatie do ústavnej starostlivosti dňa 22.01.2015 nie je nutné. S týmto diametrálne odlišným názorom lekárky sa súd nezaoberal, a iba odkázal na skutočnosť, ktorú nemal žiadnym spôsobom preverenú, t. j., že nemá byť zřejmé, či lekárka mala k dispozícii aj policajné záznamy, resp. jeho písomné vyjadrenia obavy o svoj život. Je nepochybné, že ako lekár - psychiater ho musela riadne vyšetřit' a na základe tohto vyšetřenia aj spísala správu dňa 22.01.2015, ktorú nie je žiaden dôvod spochybňovať. Pokiaľ súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uvádza, že mal počas liečby potvrdiť svoje agresívne správanie a vyhrážanie sa manželke , poukázal, na to, že počas liečby bol preukázateľne pod vplyvom liekov ovplyvňujúcich psychiku a z prepúšťacej správy Psychiatrickej nemocnice T. M., nevyplýva, že by malo byť toto jeho údajné správanie spôsobené v dôsledku akejkoľvek psychickej poruchy a ani v akom období mal takto konať. Namietal aj to, že súd nechal do úvahy výpoveď svedkyne M. J., ktorá nepotvrdila žiadne zmeny v jeho správaní a nekroticky sa priklonil k tvrdeniam lekárov že mal „disimulovať“. Záverom poukázal na konštantnú judikatúru týkajúcu sa danej problematiky - nález Ústavného súdu SR sp.zn. I.ÚS 79/93, nález Ústavného súdu ČR sp. zn. IV.ÚS 639/2000.

3. Psychiatrická nemocnica T. M. k odvolaniu J. U. uviedla, že prijatie J. U. do ústavnej starostlivosti dňa 27.01.2015 bolo nevyhnutné pre jeho závažné duševné ochorenie, ktoré si vyžadovalo diagnostiku a liečebný postup ústavnou formou.

4. Na konania o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení, ktoré sa od 1. júla 2016 prejednávajú a rozhodujú podľa CMP, sa v zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 CMP použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Odvolací súd po zistení, že odvolanie podal účastník konania v stanovenej lehote na podanie odvolania (§359, §362 ods. 1 CSP) a zistení že spĺňa náležitosti uvedené v ust. § 363 CSP, prejednal vec v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65, § 66 CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k závere, že odvolanie nie je dôvodné.

6. Podľa § 253 ods. 1 CMP zdravotnícke zariadenie, v ktorom je osoba umiestnená z dôvodov uvedených v osobitnom predpise (ďalej len „umiestnený“), je povinné oznámiť súdu do 24 hodín prevzatie umiestneného bez jeho informovaného súhlasu. Oznamovaciu povinnosť má zdravotnícke zariadenie aj vtedy, ak umiestnený svoj informovaný súhlas odvolá, a to do 24 hodín od odvolania informovaného súhlasu.

7. Podľa § 254 ods. 2 CMP, súd začne konanie bez návrhu na základe oznámenia zdravotníckeho zariadenia podľa § 253, ak sa konanie nezačalo už skôr na návrh.

. Podľa § 258 ods. 1 a 2 CMP, umiestneného súd poučí o jeho procesných právach a povinnostiach, najmä o práve zvoliť si zástupcu. Poučenie podľa odseku 1 súd uskutoční spôsobom, ktorý zohľadňuje zdravotný stav umiestneného

8. Podľa § 260 ods. 1 CMP, súd umiestneného vyslúchne.

9. Podľa § 261 CMP, súd sa oboznámi s názorom ošetrujúceho lekára, prípadne ďalších osôb, ktoré môžu objasniť stav veci, a so zdravotnom dokumentáciou umiestneného.

10. V prvom rade treba uviesť, že konanie o vyslovenie prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotníckej starostlivosti (§ 252 a nasl. CMP), má úzku súvislosť s hmotnoprávnou právnou úpravou obsiahnutou v zák. č. 576/2004 Z.z. v platnom znení, ktorá okrem iného určuje, kedy je možné fyzickú osobu bez jej písomného súhlasu prevziať do ústavnej starostlivosti. Celá úprava detenčného konania stojí na povinnosti ústavu do 24 hodín oznámiť súdu buď prevzatie chorého bez jeho súhlasu alebo zadržanie chorého, ktorý síce pôvodne súhlasil s ústavnou starostlivosťou, avšak v jej priebehu súhlas s

ústavnou starostlivosťou odvolal. Zmyslom uvedenej právnej úpravy je kontrola a zabránenie možného zneužitia pri prevzatí a držaní v ústave zdravotníckej starostlivosti chorého.

11. Podľa § 6 ods. 9 písm. d/ zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotníckej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, informovaný súhlas sa nevyžaduje v prípade ústavnej starostlivosti, ak ide o osobu, ktorá v dôsledku duševnej choroby, alebo s príznakmi duševnej poruchy ohrozuje seba alebo svoje okolie, alebo ak hrozí vážne zhoršenie jej zdravotného stavu.

12. V danej veci súd prvej inštancie po oznámení Psychiatrickej nemocnice T. M. zo dňa XX.XX.XXXX o tom, že J. U. je od 28.01.2015 hospitalizovaný u nich bez jeho súhlasu resp. po jeho odvolaní, súd uznesením zo dňa 29.01.2015 č.k. 13Pú/1/2015-3 začal v zmysle § 254 ods. 2 CMP (predtým ust. § 191b ods. 1 OSP) konanie o vyslovenie prípustnosti prevzatia umiestnenej do ústavu zdravotníckej starostlivosti, vo veci následne vykonal dokazovanie výsluchom J. U., výsluchom ošetrojúcej lekárky J. T., ako aj ďalších osôb (prijímacej lekárky J. J., primára J. E., ambulantného psychiatra J. X. a J. S. , manželky umiestneného a jeho sestry,) a oboznámením sa so zdravotnou dokumentáciou umiestneného (§ 260 ods. 1, § 261 CMP), pričom pri rozhodovaní správne posudzoval zákonnosť dôvodov hospitalizácie J. U. dňa 28.01.2015. V danej veci aj podľa názoru odvolacieho súdu zdravotný stav J. U. prejavujúci sa v čase umiestnenia výraznými zmenami v jeho správaní si vyžadoval ústavnú starostlivosť a pokiaľ za tejto situácie súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že k jeho prevzatiu do ústavu zdravotníckej starostlivosti došlo zo zákonných dôvodov, s jeho rozhodnutím sa odvolací súd plne stotožnil.

13. Článok 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, článok 8 Listiny základných ľudských práv a slobôd a článok 17 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje právo na osobnú slobodu. Podľa článku 17 Ústavy Slovenskej republiky, prípady, v ktorých možno prevziať osobu do zdravotníckej starostlivosti alebo ju v nej držať bez jej súhlasu, môžu byť definované len zákonom, a to zákon č. 576/2004 Z. z. Zákon o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Aby nedochádzalo k zneužitiu tohto inštitútu, Civilný mimosporový poriadok upravuje v ustanoveniach § 252 až § 271 osobitné konanie o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení (tzv. detenčné konanie).

14. Z hľadiska priebehu konania sa v detenčnom konaní rozlišujú dve štádiá , ktoré na seba vzájomne nadväzujú. Pre obidve fázy je zásadná skutočnosť, že zdravotnícke zariadenie môže umiestneného vždy prepustiť, aj keď súd rozhodol, že existovali zákonné dôvody na prevzatie osoby do zariadenia. Prvou fázou je konanie o vyslovenie prípustnosti prevzatia do zdravotníckeho zariadenia a druhou fázou je konanie o prípustnosti ďalšieho držania v zdravotníckom zariadení. Je konaním mimosporovým, ovládaným princípom vyšetrovacím a je preto povinnosťou súdu, aby v súčinnosti s účastníkmi konania zistil skutočný stav veci (tzv. princíp materiálnej pravdy). Preukázanie skutočností právne relevantných pre vydanie meritórneho rozhodnutia súd zisťuje v procese dokazovania. Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky získané zákonným spôsobom, ktorými sa preukáže opodstatnenosť detencie.

15. V prejednávanej veci bolo predmetom posudzovania odvolacím súdom prvé štádium konania o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení po odvolaní súhlasu J. U. s jeho umiestnením. Táto fáza začína prijatím umiestneného do zdravotníckeho zariadenia bez jeho súhlasu a končí rozhodnutím o tom, či k prevzatiu do zdravotníckeho zariadenia došlo zo zákonných dôvodov.

16. V rámci detenčného konania je dokazovanie veľmi obmedzené a je sústredné najmä na oboznámenie sa so závermi v zdravotnej dokumentácii a s informáciami od ošetrojúceho lekára. Aj keď je dokazovanie vykonávané v obmedzenom rozsahu, musia sa ním preukázať alebo vyvrátiť základné predpoklady zákonných dôvodov pre zásah do integrity umiestneného človeka. Súd prvej inštancie v zmysle ust. § 260 ods. 1 CMP vypočul J. U. a v zmysle ust. § 261 CMP vypočul nielen ošetrojúceho lekára za účelom získania stanoviska o zdravotnom stave umiestnenej osoby a jej diagnózy, ale aj iné osoby (lekárov a príbuzných). Z výsluchu lekárov pritom bez pochybností vyplynulo, že u J. U. bola v čase jeho prijatia nevyhnutná jeho hospitalizácia vzhľadom na podozrenie na psychickú poruchu-paranoidnú psychózu, ktorá sa následne vyšetrením aj potvrdila a pre ktorú bol pre seba a svoje okolie nebezpečný. Po absolvovaní vyšetrení a liečby zdravotnícke zariadenie v súlade s ust. § 264 CSP dňa 14.04.2015 ho prepustilo. Preto preskúmané rozhodnutie o prevzatí J. U. do zdravotníckeho zariadenia už iba deklaruje zákonnosť prevzatia.

17. V prejednávanej veci aj podľa názoru odvolacieho súdu zdravotný stav J. U. prejavujúci sa v čase umiestnenia výraznými zmenami v jeho správaní si vyžadoval ústavnú starostlivosť a pokiaľ za tejto situácie súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že k jeho prevzatiu do ústavu zdravotníckej starostlivosti dňa 28.01.2015 (po odvolaní jeho súhlasu s umiestnením dňa 27.01.2015) došlo zo zákonných dôvodov, s jeho rozhodnutím sa odvolací súd plne stotožnil.

18. Pokiaľ ide o dôvody odvolania, odvolací súd vzhľadom na stanovenú diagnózu a prejavy správania sa J. U. v čase jeho hospitalizácie, nemá dôvod pochybovať o objektívnom stanovisku odborného lekára o potrebe hospitalizácie, na ktorom súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie. Súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie na základe ktorého dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec aj správne právne posúdil. Súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého uznesenia sa vysporiadal s vykonanými dôkazmi teda aj s lekárskou správou J. U. i s výpoveďou svedkyne M. J.. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia jednoznačne vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplynula, resp. vyšla počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 - § 194 CSP.

19. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol, že k prevzatíu J. U. do ústavu zdravotníckej starostlivosti - R. nemocnice T. M. došlo zo zákonných dôvodov, ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

20. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 378 ods.1, § 396 ods. 1 CSP a § 52, § 57 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

21. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).